

Asia: OM 17/41/2015

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleisiä huomioita

Lausuntonne

STM:llä ei ole kommentoitavaa

1 luku (Yleiset säännökset)

Lausuntonne

4 §:ssä on perusteluissa mainittu esimerkkinä Raha-automaattiyhdistys, jota ei ole enää olemassa. Sen viranomaistehtävät ovat siirtyneet sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivaan sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskukseen (STEA), joten maininta RAY:stä voidaan poistaa.

Muilta osin STM:llä ei ole huomautettavaa

2 luku (Valitus hallintopäätöksestä)

Lausuntonne

Säännöstä sovellettaisiin myös lakisääteistä vakuutusta hoitaviin vakuutusyhtiöihin silloin, kun ne hoitavat julkista hallintotehtävää. Tällöin niistä ei tarvitse säätää erityislainsäädännössä enää erikseen.

Julkisen tehtävän siirtäminen yksityiselle ei vaikuttaisi valituskelpoisuuteen, jolloin ei enää tarvitsisi säätää erikseen muutoksenhausta yksityisen tekemään hallintopäätökseen.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta yhdistetään 1.1.2018 lukien sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnaksi.

Luvussa säädettäisiin myös toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta (5 §). Onko pykälä mielestänne riittävän yksiselitteinen ja täsmällinen?

Hallintopäätöksen tehnyt viranomainen ei aina tiedä, missä valittajan kotipaikka sijaitsee. Nykyään yhä useampi henkilö on viranomaiseen yhteydessä vain sähköpostin välityksellä tai hän käyttää valtuutettua asiamiestä tai asianajajaa. Selkeintä olisikin, että jos päätöksen tehneen viranomaisen toimialueena on koko maa, toimivaltainen hallinto-oikeus olisi se, jonka tuomiopiiriin päätöksen tehneen viranomaisen päätoimipaikka sijaitsee.

Lakiin ehdotetaan uutta säännöstä asiakokonaisuuden yhdistämisestä hallinto-oikeudessa (6 §).

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

3 luku (Valituksen tekeminen)

Lausuntonne

Ehdotetun 2 § 2 momentin mukaan suljetussa laitoksessa oelva voi antaa valituksen valitusajassa myös laitoksessa sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää hoitamaan. Voimassa olevan säännöksen mukaan valitus voidaan antaa laitoksen johtajalle. STM kannattaa ehdotusta ja pitää myös tärkeänä, että laitoksissa sisäisesti määritellään selvästi, keillä henkilöstöön kuuluvilla on tällainen toimivalta ja että laitoksessa olevat ovat selvillä näistä järjestelyistä ja että ne otetaan huomioon mm. lomasuunnittelussa.

Valituskirjelmää ei enää tarvitse allekirjoittaa. Mitä tämä tarkoittaa allekirjoituksen täydennyksen osalta? Jos se tarkoittaa, että asiakirjaa ei tarvitse enää täydentää allekirjoituksen osalta, niin asian voisi ehkä ilmaista siten.

4 luku (Muu hallintolainkäyttöasia)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa

5 luku (Puhevalta ja avustajan tai asiamiehen käyttäminen)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa

6 luku (Asian käsittely ja selvittäminen)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa pl. 8 §. Ministeriö kuitenkin kiinnittää huomiota ristiriitaisilta vaikuttaviin toteamiin. Perusteluissa 8 §:n kohdalla todetaan, että viranomaisesta ei tule oikeudenkäynnin asianosaista sillä perusteella, että valitus kohdistuu sen tekemään päätökseen. Toisaalla 10 § 3 momentin kohdalla todetaan, että oikeudenkäyntiaineisto on asianmukaista antaa tiedoksi jokaiselle oikeudenkäynnin osapuolelle, myös valituksen kohteena olevan päätöksen tehneelle viranomaiselle tai myötäpuolelle. katsotaanko siis viranomainen oikeudenkäynnin osapuoleksi, vaikka se ei olekaan asianosainen?

Luvussa säädettäisiin päätöksen tehneen viranomaisen velvollisuudesta antaa tuomioistuimen pyynnöstä lausunto sakon uhalla (8 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Esityksessä ei ole mitenkään perusteltu, miksi viranomaiselle säädettäisiin sakon uhka. Sosiaali- ja terveysministeriön käsityksen mukaan on erittäin harvinaista, että päätöksen tehneet viranomaiset eivät antaisi tuomioistuimen pyytämään lausuntoa. Riittänee, että viranomaiselle on säädetty velvollisuus toimittaa tuomioistuimelle kaikki mahdollinen selvitys tuomioistuimen sitä pyytäessä.

Säännös selvityksen rajoittamisesta olisi uusi (12 §).

-

Mahdolliset lisäkommentit

-

Luvussa säädettäisiin myös eri selvitysketjuista. Uusia selvitysketjuja olisivat suullinen valmistelu ja tarkastus.

Suullinen valmistelu (13 §)

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit

-

Tarkastus (15 §)

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit

Luvussa olisi säännös järjestyssakon tuomitsemisesta tuomioistuimen arvoa loukkaavan kirjallisen aineiston toimittamisen perusteella (20 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta? Pitäisikö tuomioistuimen varoittaa kirjallisen aineiston toimittajaa ennen sakon tuomitsemista?

Perusteluista ei käy ilmi, mutta oletettavasti tällaisia aineistoja tulee harvoin. Toisaalta yksittäistapauksetkin voivat olla harmillisia. On kuitenkin harkittava, onko muutaman yksittäistapauksen vuoksi säädettävä sakkomahdollisuudesta. Joka tapauksessa olisi tarkoituksenmukaista jo melko varhaisessa vaiheessa kertoa sakkomahdollisuudesta, jos sellainen on, koska se jo voisi lopettaa loukkaavan aineiston toistuvan toimittamisen.

7 luku (Suullinen käsittely)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

8 luku (Hallintotuomioistuimen päätöksenteko)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

9 luku (Tiedoksianto)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Ehdotuksen mukaan ainoastaan velvoittavat päätökset, joiden tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, tulisi antaa tiedoksi todisteellisesti (1 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

STM kannattaa ehdotusta.

10 luku (Oikeudenkäyntikulut)

Lausuntonne

Aiemmin esityksessä on todettu, että päätöksen tehnyt viranomainen ei ole oikeudenkäynnin osapuoli. 10 luvun 1§:n perusteluissa todetaan, että pääsääntönä olisi, että mikäli päätöksen tehnyt viranomainen tai muu julkinen osapuoli häviää asian, se veloitettaisiin korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut. Jos päätöksen tehnyt viranomainen on oikeudenkäynnin osapuoli, niin silloin kohtuullisten kulujen korvaaminen on tietysti tarkoituksenmukaista. Mutta sosiaali- ja terveysministeriö esittää pohdittavaksi, muuttuuko tilanne, jos viranomainen ei ole oikeudenkäynnin osapuoli.

11 luku (Päätöksen korjaaminen ja täydentäminen)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Säännös päätöksen täydentämisestä olisi uusi (2 §).

-

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

12 luku (Valitus hallintotuomioistuimen päätöksestä)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Ehdotuksen mukaan uudessa yleislaissa olisi pääsääntönä, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (1 §). Tarvittaessa poikkeuksista säädettäisiin jatkossa erikseen. Ehdotus valituslupamenettelystä pääsääntönä poikkeaisi voimassa olevasta laista.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

Hallintopäätöksen tehneellä viranomaisella ei nykyisten yleissäännösten mukaan ole valitusoikeutta hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Viranomaiselle ehdotetaan valitusoikeutta tilanteessa, jossa ensi asteen hallintotuomioistuin on kumonnut sen päätöksen tai muuttanut sitä (3 §). Ehdotus päätöksen tehneen viranomaisen valitusoikeudesta poikkeaisi voimassa olevasta laista.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

13 luku (Ylimääräinen muutoksenhaku)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Kantelu ylimääräisenä muutoksenhakukeinona ehdotetaan poistettavaksi. Nykyiset kanteluperusteet yhdistettäisiin purkuperusteisiin (5 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

STM kannattaa ehdotusta.

Luvussa ehdotetaan nimenomaista säännöstä ylimpien laillisuusvalvojen oikeudesta hakea purkua lainvoimaiseen päätökseen (6 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Ehdotuksen mukaan muun hakijan kuin viranomaisen olisi päätöksen purkamista koskevassa asiassa käytettävä lainoppinutta avustajaa (6 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

STM kannattaa ehdotusta.

14 luku (Päätöksen täytäntöönpano ja hallintotuomioistuimen väliaikaiset määräykset)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Oikeudenkäymiskaareen ehdotettujen muutosten johdosta yleisiltä tuomioistuimilta poistuisi toimivalta antaa turvaamismääräyksiä hallintolainkäyttöasioissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

-

15 luku (Voimaantulo)

Lausuntonne

STM:llä ei ole huomautettavaa.

Liitelait

Mahdolliset kommenttinne

-

Yksityiskohtaisia huomioita

Tekniset huomionne

-

Koski Jaana
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö - hallinto- ja suunnitteluosasto